

ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้าง
องค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสุพรรณบุรี

Servant Leadership of School Administrators Affecting Enhancing
Happy Workplace in Schools Under Suphan Buri
Secondary Educational Service Area Office

สุพรรณศรี พันธุ์แดง¹, พิชญาภา ยืนยาว², ณัฐวรรณ พุ่มดียิ่ง³
Supannasri Pantaeng¹, Pitchayapa Yuenyaw², Nuttawan pumdeeying³

Received: 19 กันยายน 2565 Revised: 9 ตุลาคม 2565 Accepted: 17 ตุลาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน และ 3) วิเคราะห์ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี จำนวน 281 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมี 3 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความตรงด้านเนื้อหาเท่ากับ 0.67 – 1.00 มีความเที่ยงของระดับภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหาร $\alpha = .994$

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม; Master Student of Education in Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University, Thailand; e-mail: supannasri.p1992@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม; Associate Professor Dr., Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University, Thailand

³ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม; Doctor, Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University, Thailand

และระดับการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน $\alpha = .993$ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำเฝ้าบริการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย การบำรุงรักษา การให้การดูแล การรับฟัง การสร้างชุมชน การตระหนักรู้การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล การมีมโนทัศน์ การโน้มน้าวจิตใจ การมองการณ์ไกล และการเห็นอกเห็นใจตามลำดับ

2. ระดับการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียนอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย สังคมดี การหาความรู้ การมีคุณธรรมจริยโอตบปะ น้ำใจงาม ชุมชนสมานฉันท์ ครอบครัวที่ดี การที่สามารถจัดการรายรับ-รายจ่ายของตนเองได้ ที่ทำงานน่าอยู่ สุขภาพดี และการผ่อนคลาย ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำเฝ้าบริการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล (X_9) การโน้มน้าวจิตใจ (X_5) การบำรุงรักษา (X_3) การสร้างชุมชน (X_{10}) และการมีมโนทัศน์ (X_6) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 88.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสมการวิเคราะห์การถดถอย คือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 0.38 + 0.30 (X_9) + 0.16 (X_5) + 0.16 (X_3) + 0.18 (X_{10}) + 0.12 (X_6)$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเฝ้าบริการ, องค์กรแห่งความสุข, มัธยมศึกษา, ผู้บริหาร

ABSTRACT

This research is a descriptive research aiming at: 1) studying the level of servant leadership of school administrators; 2) studying the level of enhancing happy workplace in schools; and 3) analyzing servant leadership of school administrators affecting enhancing happy workplace in schools. The sample were 218 teachers in schools under Suphan Buri Secondary Educational Service Area Office, derived by proportional stratified random sampling as distributed by school size. The questionnaire has been created 3 parts: part 1 was a checklist, part 2 and part 3 were a 5-level estimation scale, the content validity between 0.67 – 1.00. The internal consistency reliability coefficients for service leadership of school administrators was 0.994 and enhancing happy workplace in school was 0.993.

The statistics used in the research were frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression.

The research results were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the servant leadership of school administrators were at a high level. The aspects were referent listening, empathy, healing, awareness, persuasion, conceptualization, foresight, stewardship, commitment to the growth of people and building community, respectively.

2. Overall and in specific aspects, the enhancing happy workplace in school were at a high level. The aspects were happy home, happy teamwork, happy body, happy heart, happy relax, happy brain, happy soul, happy money, happy family and happy society, respectively.

3. The servant leadership of school administrators in the aspects of commitment to the growth of people (X_9), persuasion (X_5), healing (X_3), building community (X_{10}) and conceptualization (X_6) together predicted enhancing happy workplace in school at the percentage of 88.20 with statistical significance level of .05. The regression equation was:

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 0.38 + 0.30 (X_9) + 0.16 (X_5) + 0.16 (X_3) + 0.18 (X_{10}) + 0.12 (X_6)$$

KEYWORDS: Servant leadership, Happy workplace, Secondary education, Administrator

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก 20 ปี ข้างหน้า ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ (สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง, 2561: 30) และสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาของ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) โดยมีเป้าหมายสำคัญว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติอยู่บนพื้นฐานของแนวคิด “ไม่ทิ้งใคร ไว้ข้างหลัง” โดยมุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนทุกกลุ่มทั้งในมิติของการมีปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน

ที่เพียงพอ การมีสภาพแวดล้อมที่ดี การมีปัจจัยสนับสนุนให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ การมีโอกาสนี้จะใช้ศักยภาพของตนในการสร้างความเป็นอยู่ที่ดี รวมถึงการมุ่งส่งเสริมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไป (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2564: 34) นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสุขในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร จะเห็นได้จากการนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ อาทิ ครูรายหนึ่งได้เขียนเหตุผลถึงการลาออกด้วยสาเหตุ 1) ไม่เห็นด้วยกับการให้ครูทำเอกสารประเมิน ประกัน ประกวดมากเกินไปจนความจำเป็น กระทั่งเวลาที่ควรเตรียมการสอน ตลอดจนเวลาส่วนตัวที่ควรมีให้ครอบครัว 2) สถานการณ์โควิดที่ผ่านมากการสอนออนไลน์ที่ต้องอาศัยทั้งความพร้อมและความร่วมมือจากเด็กและผู้ปกครองเป็นเรื่องยากไม่สามารถปฏิบัติตามการสอนให้ได้ผลสำเร็จ ส่งผลให้ความสุขในการทำงานของบุคลากรทางการศึกษาลดลง (สปริงนิวส์, 2565: ออนไลน์) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงควรมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพและเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

การสร้างองค์กรแห่งความสุข (happy workplace) เป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารสถานศึกษาในการสร้างความสุขในการทำงาน ดังที่ ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์ และ ชีรธรรม วุฑฒิวัตรชัยแก้ว (2560: 9) กำหนดองค์ประกอบของการสร้างองค์กรแห่งความสุข ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) คนทำงานมีความสุข (happy people) 2) ที่ทำงานน่าอยู่ (happy home) และ 3) ชุมชนสมานฉันท์ (happy teamwork) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนี้มีผลให้การจัดการศึกษาและการทำงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ จะเห็นว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารมีผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข ซึ่งการสร้างองค์กรแห่งความสุขที่มีประสิทธิภาพเป็นส่วนช่วยให้การจัดการศึกษาและการบริหารงานสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารสถานศึกษาในยุค New Normal หรือวิถีชีวิตใหม่จะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อสถานศึกษาที่จะขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ดังที่ Greenleaf (2003, อ้างถึงใน ชีระดา ภิญาญ, 2562: 211) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำแบบเฝ้าบริการ ประกอบด้วย 10 ด้าน ได้แก่ 1) การรับฟัง (listening) 2) การเห็นอกเห็นใจ (empathy) 3) การบำรุงรักษา (healing) 4) การตระหนักรู้ (awareness) 5) การโน้มน้าวจิตใจ (persuasion) 6) การมีมโนทัศน์ (conceptualization) 7) การ

มองการณ์ไกล (foresight) 8) การให้การดูแล (stewardship) 9) การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล (commitment to the growth of people) และ 10) การสร้างชุมชน (building community) เมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำที่เหมาะสมต่อการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพแล้วนั้น บุคลากรในสถานศึกษาก็เป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาด้วยเช่นกัน จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศแวดล้อมในการทำงาน เพื่อพัฒนาและส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร ซึ่งจะส่งผลดีต่อผลประกอบการหรือผลผลิตขององค์กร ความผูกพันในครอบครัว ชุมชน ส่งผลต่อสังคมที่มีความสุขที่ยั่งยืน

จากสภาพความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ และแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีควรมีภาวะผู้นำผู้บริหาร เนื่องจากเป็นลักษณะของภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษาในสถานการณ์ยุควิถีชีวิตใหม่ โดยเฉพาะด้านการบริหารงานบุคคลให้บรรลุจุดมุ่งหมายและประสบความสำเร็จในการพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งความสุขในอนาคต

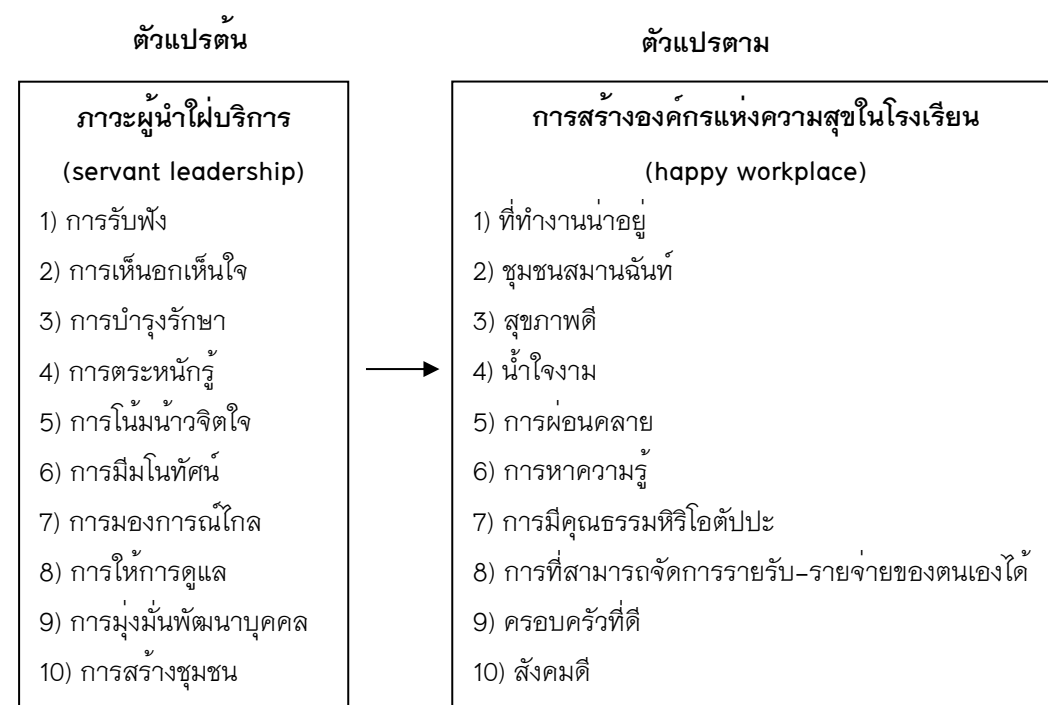
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน
3. เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้ ภาวะผู้นำผู้บริหาร ประกอบด้วย การรับฟัง การเห็นอกเห็นใจ การบำรุงรักษา การตระหนักรู้ การโน้มน้าวจิตใจ การมีมโนทัศน์ การมองการณ์ไกล การให้การดูแล การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคลและการสร้างชุมชน อย่างน้อย 1 องค์ประกอบเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นเชิงบรรยาย (descriptive research) ประชากรที่ใช้ ได้แก่ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,713 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970: 608 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกันันท์, 2557: 179-180) ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามขนาดโรงเรียน 4 ขนาด ได้ครูในโรงเรียน จำนวน 317 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง มี 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพผู้ตอบ

แบบสอบถามมีข้อคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด ประสบการณ์การทำงานในโรงเรียน ตำแหน่งวิทยฐานะ และขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา มีข้อคำถามจำนวน 70 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามระดับการสร้างองค์แห่งความสุขในโรงเรียน มีข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีลำดับ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา และการสร้างองค์แห่งความสุข

ขั้นที่ 2 กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ครอบคลุมนิยามตัวแปร จากนั้นจัดทำข้อกระทงคำถาม โดยผ่านการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 3 ส่งข้อกระทงคำถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา แล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อกระทงคำถาม และวัตถุประสงค์ โดยเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 และ 1.00

ขั้นที่ 4 แก้ไข ปรับปรุงข้อกระทงคำถาม แล้วจึงจัดทำแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน และอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 5 ดำเนินการทดลองใช้แบบสอบถาม (tryout) กับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ซึ่งไม่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (1970: 161 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกันันท์, 2557: 156) โดยได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามระดับภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหาร $\alpha = .994$ และระดับการสร้างองค์แห่งความสุขในโรงเรียน $\alpha = .993$

ขั้นที่ 7 แก้ไข ปรับปรุงข้อกระทงคำถามด้านการใช้ภาษาที่ถูกต้องและความเหมาะสม โดยผ่านการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ สำหรับนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามลำดับขั้น 1) ขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่อจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษา 2) จัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 317 ฉบับ ไปยังกลุ่มตัวอย่าง

โดยผู้วิจัยไปรับคืนด้วยตนเอง ตามวัน เวลาที่นัดหมาย ซึ่งได้แบบสอบถามคืนมา 281 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.64 และ 3) ตรวจสอบความสมบูรณ์แบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดจัดทำตามขั้นตอน 1.1) จัดระเบียบข้อมูลด้วยวิธีการลงรหัส 1.2) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และ 1.3) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตาราง และการพรรณนาความตามความหมายจากค่าสถิติที่วิเคราะห์ไว้

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามลักษณะของแบบสอบถามในแต่ละส่วน โดย 2.1) การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิธีการหาความถี่ ร้อยละ และแสดงผลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย 2.2) การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาและการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและรายข้อ 2.3) การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา และการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน ใช้วิธีการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และ 2.4) การวิเคราะห์ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน และแสดงผลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสพพรรณบุรี สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
2. การสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล 2) การโน้มน้าวจิตใจ 3) การบำรุงรักษา 4) การสร้างชุมชน และ 5) การมีมโนทัศน์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสพพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนภาวะผู้นำไปบริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
Regression	5	106.01	21.20	412.84**	0.00
Residual	275	14.12	0.05		
Total	280	120.14			
ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE _b	t	Sig
ค่าคงที่	0.38		0.09	4.27*	0.00
การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล (X ₉)	0.30	0.33	0.06	4.93*	0.00
การโน้มน้าวจิตใจ (X ₅)	0.16	0.17	0.05	3.00*	0.00
การบำรุงรักษา (X ₃)	0.16	0.16	0.04	3.58*	0.00
การสร้างชุมชน (X ₁₀)	0.18	0.20	0.06	3.20*	0.00
การมีมีโนทัศน์ (X ₆)	0.12	0.13	0.05	2.45*	0.02

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 R = 0.939 R² = 0.882 SEE. = 0.227

จากตารางที่ 1 พบว่า การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล (X₉) การโน้มน้าวจิตใจ (X₅) การบำรุงรักษา (X₃) การสร้างชุมชน (X₁₀) และการมีมีโนทัศน์ (X₆) เป็นตัวแปรที่ได้รับการเลือกเข้าสมการถดถอย สามารถอธิบายความผันแปรของการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R²) เท่ากับ 0.882 แสดงว่า การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล การโน้มน้าวจิตใจ การบำรุงรักษา การสร้างชุมชน และการมีมีโนทัศน์ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน และสามารถทำนายการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียนได้อย่างร้อยละ 88.20 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 0.38 + 0.30 (X_9) + 0.16 (X_5) + 0.16 (X_3) + 0.18 (X_{10}) + 0.12 (X_6)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.33 (Z_9) + 0.17 (Z_5) + 0.16 (Z_3) + 0.20 (Z_{10}) + 0.13 (Z_6)$$

การอภิปรายผล

ผู้วิจัยกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

ภาวะผู้นำไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสพพรรณบุรี สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสพพรรณบุรี ภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ การบำรุงรักษา การให้การดูแล การรับฟัง การสร้างชุมชน การตระหนักรู้ การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล การมีมโนทัศน์ การโนมน้าวจิตใจ การมองการณ์ไกล และการเห็นอกเห็นใจ ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะภาวะผู้นำไฟบริการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสพพรรณบุรี สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นเพื่อให้เกิดความร่วมมือและสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ วาระดี ชาญวิรัตน์ (2559: 37 – 38) สรุปว่า ภาวะผู้นำไฟบริการมีความโดดเด่นในการนำตนเอง คือ ยึดมั่นในศีลธรรม อ่อนน้อมถ่อมตน เป็นผู้ให้การช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่ผู้อื่น สร้างเสริมพลังอำนาจ พัฒนาคณะและชุมชน มีวิสัยทัศน์กำหนดเป้าหมายการทำงานอย่างมีกระบวนการเป็นแบบอย่างตัดสินใจโดยมีส่วนร่วมของทีมงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชนิตา คงสำราญ (2562: 42) สรุปว่า ภาวะผู้นำไฟบริการมีความสำคัญสำหรับผู้นำที่จะนำมาใช้ในการบริหารองค์กรให้ประสบความสำเร็จและเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของผู้นำที่ดี เนื่องจากเป็นผู้นำด้วยหัวใจ ใช้การสร้างอิทธิพลทางใจต่อบุคลากรเพื่อโนมน้าวให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้ก้าวหน้าและมีวิสัยทัศน์ที่จะพัฒนาองค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ กนกพร อินตาวงค์ (2564: 37) สรุปว่า ภาวะผู้นำไฟบริการเป็นลักษณะผู้นำที่คำนึงถึงเรื่องการรับใช้ผู้ตาม แสดงออกให้เหมาะสมการให้บริการแก่ผู้ตาม โดยผู้นำมีบทบาทในการสร้างวิสัยทัศน์ให้บุคคลทุกคนภายในองค์การมุ่งไปตามแผนที่เส้นทางวิสัยทัศน์ของผู้นำกำหนดให้รับผิดชอบกระบวนการของการสร้างวิสัยทัศน์ทั่วทั้งองค์การร่วมกัน รวมถึงเป็นผู้นำในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ให้เป็นถ้อยคำเชิงปฏิบัติที่เห็นได้ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งฤดี ยอดเจริญ และคณะ (2565: 398) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบไฟบริการของผู้บริหารกับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสพพรรณบุรี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำแบบไฟบริการของผู้บริหาร ภาพรวมและ

รายด้านอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การเข้าใจผู้อื่น การสร้างชุมชน การมีวิสัยทัศน์ และการมองการณ์ไกล ตามลำดับ

2. การสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาสุพรรณบุรี ภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ สังคมดี การหาความรู้ การมีคุณธรรมหิริโอตตัปปะ น้ำใจงาม ชุมชนสมานฉันท์ ครอบครัวยุติธรรม การที่สามารถจัดการรายรับ-รายจ่ายของตนเองได้ ที่ทำงานน่าอยู่ สุขภาพดี และการผ่อนคลายตามลำดับ ทั้งนี้การสร้างองค์กรแห่งความสุขเป็นวิธีการที่ดีในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานทำให้บุคลากรเกิดความสบายใจ เมื่อบุคลากรมีความสุขทางกายและทางจิตใจจะส่งผลให้บุคลากรสามารถดำเนินงานอย่างเต็มที่ เต็มกำลัง เป็นผลดีต่อองค์กรที่จะเกิดการพัฒนาให้ก้าวหน้าตามเป้าหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของ ชาญวิทย์ วสันต์นารัตน์ และธีรธรรม วุฒินิวัตร์ชัยแก้ว (2560: 9) สรุปว่า องค์กรแห่งความสุขเป็นรูปแบบการบริหารองค์กรที่เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน เพราะเป็นการพัฒนาที่สมดุล คือ ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทั้งผลงาน และความสุขของพนักงาน รวมถึงนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของพนักงาน องค์กรและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พัทธพรธนะ เวียงเกา (2561: 18) สรุปว่า การสร้างองค์กรแห่งความสุขก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนทำงานและองค์กร ทำให้คนรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและมีความสำคัญต่อองค์กร เมื่อคนทำงานมีความสุขและสนุกกับการทำงานทำให้เกิดบรรยากาศการทำงานดี คนทำงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่ดีและมีประสิทธิภาพแก่องค์กรอย่างต่อเนื่อง เกิดเป็นสังคมและเป็นชุมชนที่เข้มแข็งสู่ การเติบโตเป็นประเทศที่น่าอยู่ นานาอาศัยอย่างยั่งยืนต่อไป และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ธวัชชัย แสงแปลง (2563: 76) สรุปว่า การสร้างองค์กรแห่งความสุขเป็นสิ่งสำคัญและจะต้องช่วยกันจัดองค์กร สร้างบรรยากาศ จัดสภาพแวดล้อม มีการสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์ มีการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพใจ รวมถึงการช่วยกันทำผลงาน เกิดประสิทธิภาพของผลผลิตได้อย่างสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทสินี ทวีสุวรรณ (2562: 77) ศึกษาวิจัยเรื่อง สุขภาวะองค์กรของโรงเรียนบ้านเขาอ่างแก้ว พบว่า สุขภาวะองค์กรของโรงเรียน บ้านเขาอ่างแก้ว ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่ามัธยฐานขนิมิตมากไปน้อยได้ ดังนี้ คุณธรรม สุขภาพดี ครอบครัวยุติธรรม น้ำใจงาม การหาความรู้ สังคมดี ผ่อนคลายดี และใช้เงินเป็น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยภ บุตรเกตุ และ สำเร็จ อ่อนสัมพันธุ์ (2563: 747) ศึกษาวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมองค์กรกับความสุขในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาเขต 9 พบว่า ความสุขในการทำงานของ

ครูในโรงเรียน ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตมากไปหาน้อย ดังนี้ ทางสงบ ครอบครัวยุติ หาคความรู้ น้ำใจงาม ใช้เงินเป็น สังคมดี สุขภาพดี และการผ่อนคลาย

3. ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสพพรณบุรี เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล การโน้มน้าวจิตใจ การบำรุงรักษา การสร้างชุมชน และการมีมโนทัศน์ ที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสพพรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถทำนายการสร้างองค์กร แห่งความสุขในโรงเรียน ได้ร้อยละ 88.20 ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำใ้บริการ ใช้หลักการอุทิศตนเพื่อพัฒนาบุคลากร เห็นว่าบุคลากรเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการขับเคลื่อน ภาระกิจของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ทำให้บุคลากรมีขวัญกำลังใจ และเกิด ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และคำนึงถึงผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นสำคัญ สอดคล้อง กับแนวคิดของ ธวัชชัย สมอเหนือ (2564: 89) สรุปว่า ภาวะผู้นำเป็นคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่ โดดเด่นของคน ๆ หนึ่งที่ทำให้บุคคลอื่นหันมายอมรับ เชื่อถือ และยอมทำตามคุณสมบัติดังกล่าว อาทิ สติปัญญา ความดีงาม คุณธรรม ความ پاکเพียร ความสามารถในการจูงใจคน ความสามารถในการสื่อสาร มองโลกในแง่บวก การมีอารมณ์ขัน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของ พระเดริคณ์ สุขถาวร และคณะ (2564: 589) สรุปว่า ภาวะผู้นำเป็นการที่ผู้นำในหน่วยงาน หรือองค์กรได้ใช้ศักยภาพทั้งศาสตร์และศิลป์นำพาและจูงใจผู้ร่วมงานปฏิบัติด้วยความเต็มใจและ กระตือรือร้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร และเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในการใช้ กระบวนการบริหารของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นหรือกลุ่มคน กระตุ้นให้กระทำหรือไม่ กระทำบางอย่างตามเป้าหมายเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และยัง สอดคล้องกับแนวคิดของ พงศสวัสดิ์ ราชจันทร์ (2565: 369) สรุปว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการ ที่ผู้นำร่วมสร้างความชัดเจนแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้รับรู้ว่าจะไรคือความสำคัญให้ ภาพความเป็น จริงขององค์กรแก่ผู้อื่น ช่วยให้เห็นทิศทางและจุดมุ่งหมาย อย่างชัดเจนภายใต้ ภาวะการณ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรจิรา พรหมเมตตา และคณะ (2562: 168) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศอุดรธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของ ผู้บริหารสถานศึกษากับองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศอุดรธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนในเรื่องการมีภาวะผู้นำไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเห็นอกเห็นใจ และด้านการมองการณ์ไกล ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงการรับรู้และเข้าใจความรู้สึก อุตสทนเพื่อพัฒนาครูให้มีคุณภาพ ทำให้ครูสามารถดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลต่อคุณภาพของโรงเรียนและความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.2 จากการวิจัยพบว่า การสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนในเรื่องการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน ด้านการผ่อนคลาย และด้านสุขภาพดี สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานของครู มีสวัสดิภาพและสภาวะที่ดี ส่งเสริมให้ครูแบ่งเวลาพักผ่อนที่เหมาะสมและเพียงพอ ซึ่งจะส่งผลต่อครูมีความสุขในการปฏิบัติงาน

1.3 จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล 2) การโนมน้าวจิตใจ 3) การบำรุงรักษา 4) การสร้างชุมชน และ 5) การมีมโนทัศน์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันกำหนดข้อตกลงและจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทั้ง 5 ปัจจัยดังกล่าว ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียนของครูโรงเรียน อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำไฟบริการของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร อินดาวงศ์. (2564). ภาวะผู้นำเฝ้าบริการ: ความหมาย ความสัมพันธ์และการนำไปปรับใช้
ในองค์กร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร. วิทยาเขตอีสาน*, 2(1), 31-38.
- กীরติกรณ รักชาติ. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบเฝ้าบริการของผู้บริหารสถานศึกษา
กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.*
- จันทร์จิรา พรหมเมตตา และคณะ. (2562). ทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. *วารสาร
พิษเนศวร์สาร*, 15(1), 167-188.
- ชนิดา คงสำราญ. (2562). *การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำแบบเฝ้าบริการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์ และ ชีรธรรม วุฑฒิวัตรชัยแก้ว. (2560). *องค์กรแห่งความสุข 4.0.*
กรุงเทพฯ : แอทโพรพรินท์.
- ธวัชชัย สมอเนื้อ. (2564). ผู้นำเชิงพุทธ: องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ. *วารสารวันมัญจ
แหกรพุทธศาสตร์ปริทรรศน์*, 8 (1), 83-94.
- ธวัชชัย แสงแปลง. (2563). *รูปแบบภาวะผู้นำเฝ้าบริการ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรแห่ง
ความสุข. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.*
- ธีระดา ภิญโญ. (2562). ภาวะผู้นำแบบเฝ้าบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดนนทบุรี. *Panyapiwat Journal*, 11(1), 207-
220.
- พระदेวิดส์ สุขถาวร และคณะ. (2564). คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา. *Journal of
MCU Ubon Review*, 6(1), 589-592.
- พัชรพรรณ เวียงเกา. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอ
ผู้ป่วยกับการเป็นองค์กรแห่งความสุข กลุ่มการพยาบาลโรงพยาบาลแพ. วิทยานิพนธ์
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยนเรศวร.*

- พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์. (2565). การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021" วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564, 2 (14) 1062-1069.
- รุ่งฤดี ยอดเจริญ และคณะ. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบไฟ้บริการของผู้บริหาร กับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1. *Journal of MCU Ubon Review*, 7(2), 398-342.
- วัลลภ บุตรเกตุ และ สำเริง อ่อนสัมพันธ์. (2563). วัฒนธรรมองค์การกับความสุขในการทำงาน ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. *Journal of Arts Management*, 4(3), 747-748.
- วาระดี ชาญวิรัตน์. (2559). การพัฒนาภาวะผู้นำไฟ้บริการของผู้นำวิชาการด้านการศึกษาพิเศษ. *วารสารชุมชนวิจัย*, 10(1), 37-38.
- สปริงนิวส์. (2565). ครูสาวยื่นใบลาออก สุดทนสอนออนไลน์-ระบบประเมิน พุดแทนมนุษย์ครูทั่วประเทศ. ค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2565, จาก <https://www.springnews.co.th/news/817980>
- สุวิมล ทิรกานนท์. (2557). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580*. ค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2565, จาก <http://plan.bru.ac.th>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2564). (ร่าง) *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570)*. ค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2565, จาก <https://www.nesdc.go.th/download/document/Yearend/2021/plan13.pdf>